

Ministerie van Defensie

Militaire Inlichtingendienst

Postbus 20701
2500 ES 's-Gravenhage

-Aan: Zie verzendlijst

Telefoon 070 - [REDACTED]
Telex 32374 KYDER

Uw brief Uw kenmerk

Ons nummer
DIS/89/153/1232

Datum
24 mei 1989

Onderwerp
CVIN-bijdrage

1. Als bijlage bied ik U aan de MID-bijdrage ten behoeve van de CVIN-vergadering van 30 mei 1989.
2. Zonder bijlage is deze brief ongeclassificeerd.

Het Hoofd Militaire Inlichtingendienst
voor deze,
wnd Hoofd Bureau Inlichtingen

[REDACTED]
Luitenant-kolonel

Bijlagen Bezoekadres
één Kalvermarkt 28
 's-Gravenhage

Doorkiesnummer
070 - [REDACTED]

Verzoeken bij beantwoording datum, nummer en onderwerp te vermelden.

Verzendlijst behorende bij brief nr. DIS/89/153 /1232 d.d. 24 MEI 1989

Aan:

Exemplaar nr.:

Voorzitter CVIN	1
Hoofd BVD	2
Hoofd IDB	3
BuZa/DAV	4
BuZa/AMAD t.a.v. [REDACTED]	5
Assistant Director Intelligence IMS, [REDACTED]	6
Hoofd MID	7
Plv. Hoofd MID/KM	8
Plv. Hoofd MID/KL	9
Plv. Hoofd MID/KLu	10
<u>Intern:</u>	
HSI/MID	11
HBI/MID	12
SV/CI/MID	13
Bureau Inl/MID	14 t/m 17
MID-Archief	18

CVIN-BIJDRAGE VAN DE MILITAIRE INLICHTINGENDIENST

A. MILITAIRE ACTIVITEITEN/ONTWIKKELINGEN

1. (G) LANDSTRIJDKRACHTEN

a. Activiteiten

b. Troepenreducties

In Hongarije, Tsjechoslowakije en de DDR, alsmede vermoedelijk in Polen, is sedert april een aanvang gemaakt met de toegezegde vermindering van de Sovjet troepensterktes. Eind 1990 zal deze moeten hebben geresulteerd in een reductie van ca. 50.000 man, 5.300 tanks en 260 vliegtuigen uit de vier Groepen van Strijdkrachten. Daarbij zijn o.m. betrokken 6 tankdivisies, 2 luchtlandingsstormbrigades, 9 zelfstandige regimenten en ca. 20 zelfstandige bataljons. Er zijn aanwijzingen dat bij de achterblijvende divisies inmiddels een reorganisatieproces op gang is gekomen.

Op vrijdag 28 april j.l. is tevens een begin gemaakt met de sterktevermindering bij de Oostduitse strijdkrachten. In het garnizoen Goldberg werden 31 tanks op een trein geladen voor transport naar het zuidoosten van de DDR om daar te worden verschroot. Daarmede is een begin gemaakt met het uit de organisatie nemen van o.m. 6 tankregimenten en 600 tanks. Volgens de Oostduitse autoriteiten zullen de tanks worden verschroot, gekannibaliseerd (voor onderdelen) of een civiele toepassing krijgen, bijv. in de bruinkoolmijnen.

c. EOC - oefeningen

Van 14 t/m 20 april heeft in het MD-Moskou een in het kader van het EOC-akkoord aangemelde Sovjet oefening plaatsgevonden met 17.200 deelnemers. Aan die oefening is deelgenomen door elementen van twee tankdivisies. Delen van de oefening zijn bijgewoond door o.a. NL waarnemers. Door Italië is, in overeenstemming met de EOC-bepalingen, een inspectie aangevraagd en uitgevoerd in een gebied waarin de oefening werd gehouden. De inspectie werd uitgevoerd van 15 t/m 17 april, voorafgaande aan het waarnemingsprogramma.

Van 15 t/m 21 april vond in een gebied zuid-zuidoost van Berlijn een bilaterale Sovjet-Oostduitse oefening plaats die eveneens was aangemeld. Daaraan is deelgenomen door 18.000 man van de Sovjet Groep van strijdkrachten in de DDR (GSFG) en 500 man Oostduitse troepen.

Ook bij delen van die oefening zijn waarnemers aanwezig geweest. Volgens de tekst van de aanmelding stond bij beide oefeningen het voeren van het verdedigend gevecht centraal, inclusief het uitvoeren van tegenaanvallen met het doel verloren gegaan gebied te heroveren.

Van 15 t/m 21 mei heeft in het west-noordwestelijke deel van de DDR opnieuw een bilaterale GSFG/Oostduitse oefening plaatsgevonden met resp. 20.100/500 deelnemers. Delen van die oefening zijn bijgewoond door 40 waarnemers uit 20 landen waaronder ook NL.

2. ● LUCHTSTRIJDKRACHTEN

a. Activiteiten

b. SRBM ontwikkelingen in de DDR

De Sovjets hebben aangekondigd negen voormalige SS-23/SPIDER bases die in het kader van het INF verdrag zijn vrijgekomen, te gaan gebruiken voor stationering van niet onder het INF vallende SSM-systemen. Onlangs werd in dit verband voor de eerste maal een SS-1C/SCUD-B waargenomen op een voormalige SS-23 basis in de DDR. Commentaar: De SCUD-B, voor het eerst waargenomen in 1961, is een ééntraps ballistische raket, voorzien van een enkele maximaal 1000 kg zware lading (nucleair, chemisch of HE). De maximale dracht is ca. 300 km en de CEP is 900 meter bij een afstand 200 km. Of het bij deze herplaatsing van de SCUD op voormalige SS-23 sites een verbeterde versie betreft, is valt niet met zekerheid te zeggen.

3. ● ZEESTRIJDKRACHTEN

a. USSR - ontwikkelingen in onderzeebootbouw

B. MILITAIR - POLITIEK

4. ● SOVJET UNIE

a. Militaire betrekkingen met Ethiopië

Uit Sovjet bron is bekend geworden dat de tienjarige overeenkomst tussen de Sovjet-Unie en Ethiopë over militaire steunverlening, die in 1991 afloopt, niet zal worden verlengd. Een belangrijke reden hiervoor zou het ongenoegen van het Kremlin zijn over de voortdurende impasse in Eritrea: Het Ethiopische regime blijkt, ondanks sterke Sovjet druk, niet bereid met de Eritrese afscheidingsbeweging te onderhandelen over een politieke oplossing van het konflikt over Eritrea. Van Sovjet zijde is er naar verluidt bij de Ethiopische autoriteiten op aangedrongen het streven naar een militaire overwinning op het Eritrese verzet op te geven. Het is vooralsnog onduidelijk of de aangekondigde opzegging van de genoemde overeenkomst in de praktijk ook tot een volledige stopzetting van de Sovjet militaire hulp zal leiden.

Het lijkt vooralsnog niet aannemelijk dat eventuele reducties van de materieelleveranties, die sinds 1981 een omvang hadden van in totaal naar schatting ruim 5 miljard US dollar, gepaard zullen gaan met een vermindering van de politieke steun van de Sovjet-Unie aan het marxistische Mengistu-regime. Tussen beide landen bestaat sedert 1978 een Verdrag over Vriendschap en Samenwerking. Vooral met het oog op de strategische ligging van Ethiopië (en de havenfaciliteiten in Ethiopië waarover de Sovjet marine kan beschikken) zal de Sovjet-Unie nauwe betrekkingen met Ethiopië willen handhaven. Kennelijk als reactie op de Sovjet opstelling heeft Mengistu bij recente bezoeken aan de VR China, Noord-Korea en de DDR overigens aangedrongen op uitbreiding van de militaire hulpverlening.

5. HONGARIJE

a. Defensie-industrie in problemen

Volgens een recente melding verkeert het electronica-concern 'Videoton' (20.000 werknemers) als gevolg van bezuinigingen op de Hongaarse defensie-uitgaven en een daling van de orders uit de Sovjet-Unie in economische moeilijkheden, en is een ingrijpende herstructurering van het bedrijf noodzakelijk. Naar verluidt zal binnen drie jaar het personeelsbestand dat voor uitvoering van defensie-opdrachten wordt ingeschakeld, aanzienlijk worden beperkt. Ook andere Hongaarse militair-industriële bedrijven melden dat produktiebeperkingen moeten worden doorgevoerd en ontslag van personeel onvermijdelijk is.

In december 1988 was een reële verlaging van het Hongaarse defensiebudget met 17 % aangekondigd, die vooral op aanschaffingsprogramma's betrekking zou hebben. Volgens het officiële persbureau MTI zouden hierdoor de bestellingen van produkten van de nationale defensie-industrie met 31 % teruglopen. Daardoor zou het voortbestaan van 5.000 à 6.000 banen in de defensie-industrie in gevaar komen. Tegen deze achtergrond is de melding inzake ontslagen bij Videoton aannemelijk. De Hongaarse defensie-industrie heeft een beperkte omvang en verreweg het grootste deel van de produktie (mn. handvuurwapens en electronica) wordt geëxporteerd, primair naar de overige lidstaten van het WP.